

Έκθεση: Αρχιπέλαγος 1685 - 1687 στους χάρτες του Λουδοβίκου ΙΔ΄

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

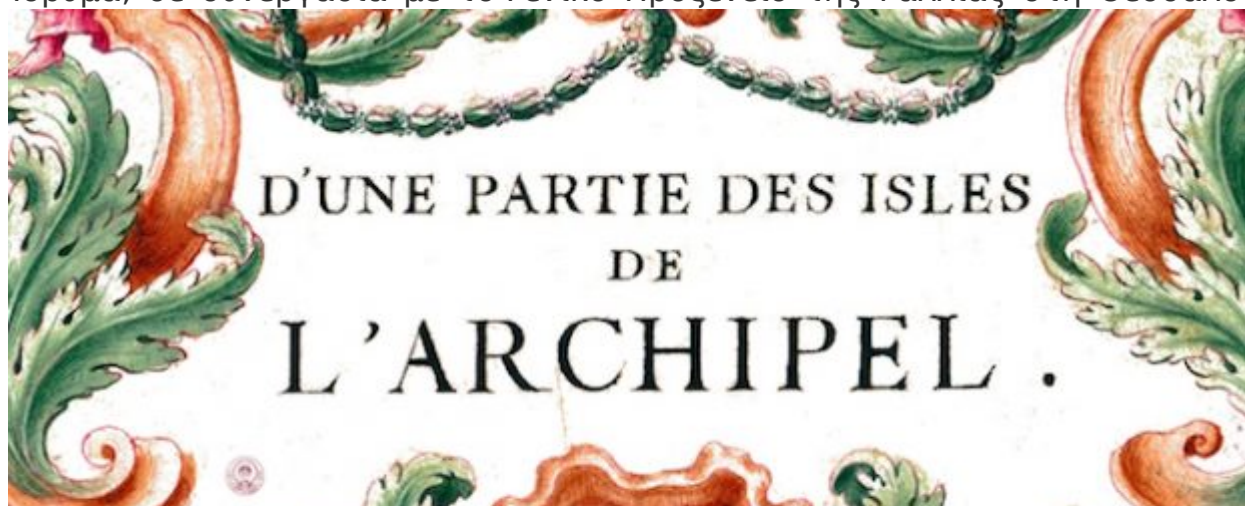

Το Αιγαίο με τα μάτια του «Βασιλιά Ήλιου»

Ελλάδα - Γαλλία συνομιλούν σε έκθεση σπάνιων χειρόγραφων χαρτών

Δύο σπάνιες συλλογές χειρόγραφων χαρτών των Κυκλάδων, μία από την Ελλάδα και η «δίδυμή» της από τη Γαλλία, δημιουργίες μηχανικών του Λουδοβίκου ΙΔ΄ τον 17ο αιώνα, βγαίνουν για πρώτη φορά στο φως και παρουσιάζονται μαζί στο κοινό, σε μία έκθεση που συνδυάζει ιστορικό, πολιτικό, καλλιτεχνικό και τεχνολογικό ενδιαφέρον.

Πρόκειται για την έκθεση «Αρχιπέλαγος 1685-1687 στους χάρτες του Λουδοβίκου ΙΔ΄», που οργανώνει η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης ΑΠΘ στο Τελλόγλειο Ίδρυμα, σε συνεργασία με το Γενικό Προξενείο της Γαλλίας στη Θεσσαλονίκη και

ΛΕΖΑΝΤΕΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Archipel_1 Λεπτομέρεια του γενικού τίτλου στο αρχικό Cartouche της συλλογής χαρτών Raseau. Τρικόγλειος Βιβλιοθήκη ΒΚΠ ΑΠΘ.

Archipel_2 Εμφανής η επιρροή του γαλλικού κλασικισμού στη χαρτογραφία του 17ου αι. Λεπτομέρεια του αρχικού Cartouche της συλλογής χαρτών Raseau. Τρικόγλειος Βιβλιοθήκη ΒΚΠ ΑΠΘ.

Archipel_3 Λεπτομέρεια του χάρτη της Σίφνου. Η απεικόνιση του αναγλύφου, η σκίαση και η χρωματική απόδοση είναι χαρακτηριστικό δείγμα της υψηλής αισθητικής των χαρτών της συλλογής Raseau. Τρικόγλειος Βιβλιοθήκη ΒΚΠ ΑΠΘ.

Archipel_4 Λεπτομέρεια του χάρτη της Νάξου της συλλογής Raseau, με τη νησίδα

του Βάκχου και την αιγματική Πορτάρα, δυόμιση αιώνες πριν την ένωσή της με την ξηρά. Τρικόγλειος Βιβλιοθήκη ΒΚΠ ΑΠΘ

ARΧΙΠΕΛΑΓΟΣ
1685-1687 ΣΤΟΥΣ ΧΑΡΤΕΣ ΤΟΥ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΙΔ΄

Τρικόγλειος Βιβλιοθήκη ΒΚΠ ΑΠΘ
για το 90 έτος της ίδρύσεώς της & 47 ΑΠΘ

Αθήνα
Τετάρτη
14.2
2.4
2018

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
Ο Πρύτανης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καθηγητής κ. Φιλίππε Ράι, ο Γενικός Πρόξενος της Γαλλίας στη Θεσσαλονίκη κ. Philippe Ray, η Επιτροπή Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης ΑΠΘ και το Διοικητικό Συμβούλιο του Τελλογλείου Ιδρύματος Τεχνών ΑΠΘ έχουν την τιμή να σας προσκαλέσουν στα εγκαίνια της έκθεσης **ARΧΙΠΕΛΑΓΟΣ 1685-1687 στους χάρτες του Λουδοβίκου ΙΔ΄** την Τετάρτη 14 Φεβρουαρίου 2018 στις 19.00 στο Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών ΑΠΘ

Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών ΑΠΘ | Αγίου Δημητρίου 159Α | 546 36 Θεσσαλονίκη | 2310 991610, 2310 247111 | www.teloglion.gr | teloglion@teloglion.gr

Το Αιγαίο με τα μάτια του «Βασιλιά Ήλιου»

Ελλάδα - Γαλλία συνομιλούν σε έκθεση σπάνιων χειρόγραφων χαρτών

Δύο σπάνιες συλλογές χειρόγραφων χαρτών των Κυκλάδων, μία από την Ελλάδα και η «δίδυμή» της από τη Γαλλία, δημιουργίες μηχανικών του Λουδοβίκου ΙΔ΄ τον 17ο αιώνα, βγαίνουν για πρώτη φορά στο φως και παρουσιάζονται μαζί στο κοινό, σε μία έκθεση που συνδυάζει ιστορικό, πολιτικό, καλλιτεχνικό και τεχνολογικό ενδιαφέρον.

Πρόκειται για την έκθεση «Αρχιπέλαγος 1685-1687 στους χάρτες του Λουδοβίκου ΙΔ΄», που οργανώνει η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης ΑΠΘ στο Τελλόγλειο Ίδρυμα, σε συνεργασία με το Γενικό Προξενείο της Γαλλίας στη Θεσσαλονίκη και το Εργαστήριο Χαρτογραφίας ΑΠΘ. Τα εγκαίνια θα γίνουν την Τετάρτη 14 Φεβρουαρίου 2018, στις 19.00.

Στον πρώτο και τον δεύτερο όροφο του Τελλογλείου παρουσιάζονται για πρώτη φορά στο κοινό οι δύο συλλογές της Τρικόγλειου Βιβλιοθήκης και της Service historique de la Défense, στην Βενσέν, έξω από το Παρίσι. Στα εκθέματα συμπεριλαμβάνονται 28 μεγάλων διαστάσεων χειρόγραφες απεικονίσεις των νησιών των Κυκλάδων και 9 επίσης μεγάλων διαστάσεων χειρόγραφες απεικονίσεις με 28 όψεις ακτών από τη θάλασσα. Ανάμεσά τους: τα νησιά Νάξος, Πάρος, Σίφνος, Μήλος, Ίος, Αντίπαρος, Κίμωλος, Πολύαιγος, Φολέγανδρος, Σίκινος, Ηρακλεία, Σχοινούσα, Κέρος, Κουφονήσια, Κύθηρα και Ελαφώνησος, ακτογραμμές της Πελοποννήσου, της Ζακύνθου, των Κυκλάδων, αλλά και του

κόλπου της Τύνιδας και της Σαρδηνίας, από όπου περνούσαν τα γαλλικά καράβια για να μπουν στο Αιγαίο.

Οι χάρτες αποτελούν πραγματικά έργα τέχνης και τεχνολογίας, μοναδικά παγκοσμίως και υψηλής αισθητικής δείγματα νησιωτικής χαρτογραφίας του 17ου αιώνα. Η συλλογή της Τρικογλείου Βιβλιοθήκης περιέχει χάρτες του μηχανικού Ραζό και αυτή της Service historique de la Défense του μηχανικού Πετρέ. Και οι δύο χαρτογράφοι εργάστηκαν στα προγράμματα απεικόνισης του Αρχιπελάγους των Κυκλάδων, μέρος ευρύτερης αποστολής χαρτογράφησης των ανατολικών ακτών της Μεσογείου. Από το φιλόδοξο πρόγραμμα διασώθηκαν οι εξαιρετικοί χειρόγραφοι χάρτες μεγάλων διαστάσεων, επιπεδογραφίες και όψεις ακτών από τη θάλασσα, με λεπτομερείς αποτυπώσεις γεωμετρικών και θεματικών χαρακτηριστικών από τους δύο αυτούς μηχανικούς του βασιλιά.

Ο Λουδοβίκος ΙΔ΄ και η Μεσόγειος

Η Μεσογειακή ναυτική πολιτική της Γαλλίας υπό τον Λουδοβίκο ΙΔ΄, το β΄ μισό του 17ου αιώνα, συνδύαζε πολλές δράσεις μιας αποτελεσματικής διοίκησης για την αμυντική θωράκιση της χώρας σε ξηρά και θάλασσα. Τα προγράμματα των οχυρωματικών και δημόσιων έργων ικανοποιούσαν τις στρατιωτικές ανάγκες και διαμόρφωναν την επαγγελματική ειδικότητα των έμπειρων μηχανικών εντολοδόχων του βασιλιά. Από τις υψηλού κύρους δεξιότητες των μηχανικών ήταν οι τοπογραφήσεις και χαρτογραφήσεις, ανάμεσά τους και εκείνες των ακτών.

Η εμβληματική πολιτική προσωπικότητα της εποχής του Λουδοβίκου ΙΔ΄, ο Κολμπέρ, ως ο επικεφαλής, ανάμεσα στα άλλα, των ναυτικών υποθέσεων της χώρας, εστίασε το ενδιαφέρον της Γαλλίας στη Μεσόγειο, για να εξισορροπήσει την ανταγωνιστική ναυτική παρουσία των Άγγλων και Ολλανδών και για να προστατεύσει τα εμπορικά προνόμια που είχε εξασφαλίσει η Γαλλία από την Υψηλή Πύλη από τον 16ο αιώνα. Οι προσπάθειες του Κολμπέρ στα ναυτικά ζητήματα συμβάδιζαν με τη συστηματική υποστήριξη των επιστημών, με στόχο και τις χαρτογραφήσεις, όπως αποδεικνύει η δημιουργία της Ακαδημίας των Επιστημών το 1666. Παράλληλα, τον ρόλο της Γαλλίας στη Μεσόγειο και τις εκεί φιλοδοξίες του Λουδοβίκου ΙΔ΄ προωθούσαν η πρόοδος της στρατιωτικής μηχανικής με την καθοδήγηση του Λουβουά, επικεφαλής των πολεμικών υποθέσεων και του Βομπάν, της κατεξοχήν προσωπικότητας στις επιστήμες των μηχανικών, μαζί με τις δράσεις για την ανάπτυξη της ναυπηγικής στον ναύσταθμο της Τουλόν και των πρωτοποριακών μεθόδων που εισήγαγε στο ναυτικό εμπόριο το Επιμελητήριο της Μασσαλίας.

Η ανάγκη της εκ νέου χαρτογράφησης της Μεσογείου λόγω της προόδου των

επιστημών είχε πλέον ωριμάσει, μαζί με την επιτακτική ανάγκη της απεικόνισης και των ανθρωπογενών (υλικών και κοινωνικών) θεματικών στοιχείων κατά μήκος των ακτογραμμών της. Η αντίληψη για την ανάγκη μιας νέας γνωριμίας της Γαλλίας με τη Μεσόγειο οδήγησε από το 1679 και εξής στη συστηματική χαρτογράφηση των ακτών της Μεσογείου από τα δυτικά και τα κεντρικά τμήματά της. Σημαντικά όμως γεωπολιτικά γεγονότα έστρεψαν τη χαρτογράφηση προς την ανατολική Μεσόγειο, τις μικρασιατικές ακτές, τους Αγίους Τόπους, τα Δαρδανέλλια, την Κύπρο, την Αίγυπτο και το Αιγαίο, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το Αρχιπέλαγος των Κυκλάδων.

Η χαρτογραφική δραστηριότητα της περιόδου 1685-1687 ήταν το προαπαιτούμενο μιας (πιθανής) επιθετικής στρατιωτικής επιχείρησης εναντίον της οθωμανικής αυτοκρατορίας, η οποία ήταν απασχολημένη στον μακροχρόνιο πόλεμο εναντίον της Ιεράς Συμμαχίας (1683-1699). Τότε οργανώθηκε από στρατιωτικούς αξιωματούχους του Λουδοβίκου ΙΔ΄ μια επιχείρηση εκμετάλλευσης παντός ενδεχομένου, η οποία όμως απέτυχε τελικά στους στόχους της, επειδή επικράτησε ο πολιτικός πραγματισμός και ρεαλισμός στην εξωτερική πολιτική του Λουδοβίκου ΙΔ΄.

Η έκθεση «Αρχιπέλαγος 1685-1687 στους χάρτες του Λουδοβίκου ΙΔ΄» συνοδεύεται από ομώνυμη έκδοση 130 σελίδων, με τη δημοσίευση όλων των χαρτών και των δύο Recueils, της Τρικογλείου και της Service historique de la Défense.

Διάρκεια έκθεσης: έως τις 2 Απριλίου 2018.